

Filmfredag

Följ
Oscarsgalan
med Filmfredag
Helena Lindblad och
Nicholas Wennö live-
bloggar under årets
filmfest: [dn.se/
oscarsgalan2014](http://dn.se/oscarsgalan2014)

Filmfredag

Redaktörer: Helena Lindblad, tel 08-738 12 37
och Nicholas Wennö, tel 08-738 21 61.

E-post: film@dn.se, helena.lindblad@dn.se,
nicholas.wenno@dn.se

Filmlistan. Vecka 9

DN. DN:s kritiker listar de bästa filmerna på bio just nu.

1 "Återträffen"

Drama. Regi: Anna Odell

Med: Anna Odell, Henrik Norlén, Rikard Svensson, m fl.

I förra årets bästa svenska film ställer Anna Odell gamla klasskamrater till svars för nio års lidande.

2 "American Hustle"

Dramakomedi. Regi: David O Russell

Med: Christian Bale, Amy Adams, Bradley Cooper.

Romantiskt och överdådigt kriminaldrama om två förälskade bedragare som hamnar mitt i en FBI-orkesterad brottsprovokation.

3 "En familj - August Osage county"

Drama. Regi: John Wells

Med: Meryl Streep, Julia Roberts, Sam Shepard m fl.

Klassisk familjetragedi fylld med storlagna kvinnoroller med magnifik Meryl Streep i spetsen.

4 "Nymphomaniac"

Drama. Regi & manus: Lars von Trier

Med: Charlotte Gainsbourg, Stellan Skarsgård, Shia LaBeouf, Stacy Martin, Jamie Bell m fl.

På förhand omdebatterad långlång film om en kvinnas begär och sexuella resa.

5 "12 years a slave"

Drama. Regi: Steve McQueen

Med: Chiwetel Ejiofor, Michael Fassbender, Brad Pitt, Benedict Cumberbatch m fl.

Mästerlig, närgången och våldsamt skildring av det amerikanska slaveriets verklighet.

6 "Sådan far, sådan son"

Regi, manus: Hirokazu Kore-eda

Med: Masaharu Fukuyama, Machiko Ono, Yoko Maki, Lily Franky, Kirin Kiki, Shogen Hwang m fl.

Den japanske stjärnregissören är tillbaka med ett laddat drama och två familjer som upptäcker att deras söner förväxlat på BB. Hur ska de hantera den existentiella krisen?

7 "Betongnatt"

Drama. Regi, manus: Pirjo Honkasalo

Med: Johannes Brotherus, Jari Virman, Annelie Karpinen m fl.

Finsk socialrealism som ni definitivt inte sett förr. Två bröder i en betongförrort till Helsingfors ställs inför utmanande situationer. Hård men vacker.

8 "Only lovers left alive"

Drama. Regi & manus: Jim Jarmusch

Med: Tom Hiddlestone, Tilda Swinton, Mia Wasikowska, John Hurt.

Jarmuschs bästa film sedan "Ghost Dog" handlar om ett rock'n'roll-stylat vampyrpar som vårdar sin 500-åriga relation.

9 "Blå är den varmaste färgen"

Drama. Regi: Abdellatif Kechiche

Med: Léa Seydoux, Adèle Exarchopoulos, Aurélien Recoing m fl.

Naken, inlevelsefull och skamlös skildring av ungdomligt uppvaknande och sexualitet.

10 "Metalhead"

Drama. Regi & manus: Ragnar Bragason

Med: Thora Bjorg Helga, Ingvar Eggert Sigurdsson, Halldóra Geirharðsdóttir m fl.

Hjärtvärmade uppväxtskildring om isländsk bondflicka som förvandlas till metaldyrkare.

Topplistan innehåller aktuella filmer som kan ses på svenska biografer. Listan baseras på filmernas betyg vid premiären. Bland kritikerna ingår Märten Blomkvist, Johan Croneman, Eva af Geijerstam, Kerstin Gezelius, Erik Helmersson, Helena Lindblad, Jane Magnusson och Fredrik Strage.
Läs alla filmrecensionerna på film.dn.se

Intervju. Karin Ekberg öppnar Tempofestivalen

Scener ur en skilsmässa

Karin Ekbergs långfilmsdebut "Att skiljas" är en tragikomisk liten pärla som ger en brutalt ärlig inblick i föräldrarnas skilsmässa. På tisdag inviger den årets Tempofestival.

Nicholas Wennö, filmredaktör
Jonas Eriksson, fotograf

● Allt började egentligen av en slump. För drygt fyra år sedan var Karin Ekbergs föräldrar mitt uppe i en separation efter 38 års äktenskap. Hon åkte till föräldrahemmet i en villaförrort utanför Stockholm för att rädda sina barndomsrylar. Medan hennes pappa satt och odlade sin bitterhet, höll hennes mamma på att fylla sopcontainrar med halva bohaget: brudklänningen, babykläderna, träfågeln från Ellen Key-skolans basar – allt skulle bort.

– När jag plötsligt insåg att hela mitt barndomshem skulle tömmas fick jag lite panik. Jag hade själv varit med om en separation något år tidigare och varit mitt i samma elände. Eftersom jag råkade ha en lånekamera med mig från filmskolan så satta jag den på ett stativ och tryckte på rec-knappen, säger Karin Ekberg.

Det som var en spontan impuls för att fånga en förlorad barndomsvärld förvandlades till en årslång studie av hennes föräldrars separationsprocess. "Att skiljas" är en naken skildring mellan ett äktenskap som tagit slut och en trevande början på något helt nytt. Totalt 40 timmars råmaterial klipptes ned till 70 brutalt ärliga minuter.

– Ja, säga vad man vill om min familj, men vi är i alla fall väldigt raka mot varandra. Kamerans närvaro var heller inte mina föräldrars största problem om man säger så. Fast jag vet förstås inte hur de hade reagerat om jag hade sagt att filmen skulle få biopremiär fyra år senare, ler Karin Ekberg.

Som filmare skjuter hon helst från höften, går alltid på magkänsla och intuition.

– Äkthet går före allt för mig. Jag tycker att det är dödstråkigt att arrangera scener i förväg och sätta ljus med lampor. Jag vet inte om kameran hade en terapeutisk effekt på mina föräldrar, men jag tror att min närvaro gjorde hela deras

separationsprocess mindre skitig, säger hon.

Mitt i allvaret är "Att skiljas" också en humoristisk lektion i att hantera separationsångest. Hennes pappa gödslar med tragikomiska one-liners: "Jag skulle ha avslutat det här förhållandet -73", "Vi har inte pussats på 15 år, fan vad snålt" och "Det är inte lätt att vara med någon som tycker illa om en". Sista dagarna ensam i villan beskriver han som "ett ryskt fångläger, mörkt och kallt".

– Oavsett om man blir lämnad eller lämnar så skapar man vissa roller som man använder sig av. Mina föräldrar maxar båda sina roller. Medan min mamma förträngde och blickade framåt, så gick pappa helt upp i martyrollen och ältade det som varit, säger Karin Ekberg som fick en liten aha-upplevelse när hon läste Nina Björks DN-artikel (14/2) om att det ärligaste att göra när man blir lämnad är att kråla i stoftet.

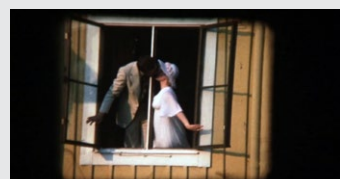
– Jag tyckte att den artikeln var klockren, jag tror att man måste kråla lite innan man kan resa sig. Och det var just det som min pappa höll på med, säger Ekberg.

Arbetet med "Att skiljas" har också fått henne att reflektera över hur hon påverkats av sin uppväxt med två föräldrar som längtade efter kärnfamilj – fast hade helt väldigt olika uppfattningar om hur den ska se ut. I filmen berättas också om traumat när de nygifta föräldrarna förlorade sitt första barn elva timmar efter förlossningen i slutet av 70-talet.

– För dem var det livets största jävla antiklimax, men på den tiden präglades vårdpolicyn av "glöm, bit

Karin Ekberg.

● **Född 1979 i Stockholm.** Utbildad i stillbildsfotografi, journalistik och dokumentärfilm.

Ur "Att skiljas". Foto: Memento film

ihop och försök igen". De fick inte ens se sitt barn, barnet fick inte ens ett namn. Hur påverkas man av att födas i en familj där alla är ledsna, och samtidigt har stora förväntningar på att man ska göra alla glada, frågar hon sig.

Hennes nästa film med arbetstiteln "En ängel i familjen" handlar om ett par i 20-årsåldern som mister sitt barn strax innan förlossningen.

– Alla par kommer inte hem med en bebis från förlossningen, men det är ingen som berättar dessa historier. I stället dränks Facebook av mysbilder där allt är fantastiskt, säger Karin Ekberg.

I brist på kvinnliga alternativ präglades hon, som så många andra, av manliga livsberättelser när hon var 15–20 år. Fast numera är hon mest inspirerad av kvinnliga konstnärer. Hennes största uppenbarelse kom efter att hon kraschade med en manlig lärare på Folkhögskolan.

– Han blev skitsur när jag ifrågasatte varför han alltid valde kvinnliga nakenmodeller från första årskursen när vi skulle lära oss ljussättning. Hans motivering var att kvinnor är mer tredimensionella. När jag svarade att jag har träffat killar som också är ganska tredimensionella blev han skitförbannad, berättar Karin Ekberg.

Det slutade med att hon skolkade från vissa lektioner för att sitta i skolbiblioteket och upptäcka kvinnliga konstnärer som Nan Goldin, Sara Lucas, Tracey Emin, Vanessa Goodman och Sally Mann.

– Fantastiska konstnärer som jobbar i sin egen kontext. Plötsligt kändes det helt ointressant att ägna resten av mitt liv åt att försöka jaga Cartier Bressons sneda linjer – där den perfekta bilden är en tant framför en stege med två lökar som ska symbolisera bröst, säger Karin Ekberg.

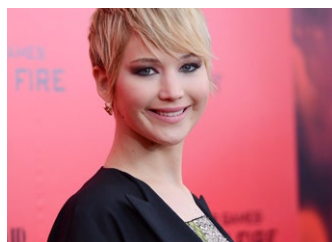
Som regissör är hon inspirerad av kolleger som Mia Engberg som nyligen vann en Guldbagge för "Belleville baby" och Linda Västrik vars "De dansande andarnas skog" följde en pygmestam i Kongos djungler.

– Jag blev väldigt inspirerad av Västriks film. Båda våra filmer handlar om det djupt mänskliga att försöka överleva både praktiskt och psykiskt med varandra i det sammanhang man lever i – oavsett om det är i Kongos regnskogar eller en villaförrort i Stockholm.

nicholas.wenno@dn.se

18

Jennifer Lawrence är den överlägset mest omtalade av årets Oscarkandidater på de sociala medierna. På torsdagskvällen hade "American hustle"-stjärnan omnämnts över 18 000 gånger – dubbelt så mycket som Leonardo DiCaprio och Chiwetel Ejiofor, enligt oscars.com.

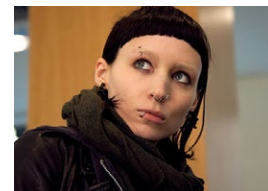
Jennifer Lawrence, Oscarsnominerad för bästa biroll.

Foto: Evan Agostini/AP

Lina kammade hem vinsten i frisyrtävlingen

● Förra veckans frisyrtävling väckte ett enormt gensvar bland många filmkunniga läsare. Vinnare blev Lina Wirenskog från Uppsala som belönas med två biobiljetter. Vi tackar alla entusiastiska deltagare!

Rätta svar: 1.B, 2.C, 3.C, 4.B, 5.C, 6.D, 7.B, 8.A, 9.C, 10.C, 11.B, 12.A.

Rooney Mara i "The girl with the dragon tattoo".

Shanti Roney i "Tillsammans".

Foto: Alamy

Karin Ekbergs dokumentärfilm "Att skiljas" visas den 4, 6 och 9 mars på årets Tempofestival och går upp på bio i hela landet den 7 mars.

Filmkalender. Från sushi till spel på årets Tempofestival

Matnörderi på hög nivå

5 ONSDAG
Pinfärsk "Foodies" följer de kulinariska jetsettare som kan låta smaklökarna styra i stället för plånboken Work-in-progress som följs av en sushiskola för alla som blir sugna. Barbro, salong 4 kl 18.00.

Spelifiering av film

6 TORSDAG
Hur ser beröringspunkterna ut mellan spel och film? Spelprofessor Annica Waern och filmare som lyckas förena de två olika konstformerna gästar aktuellt seminarium. Debaser Strand kl 14.00.

Monologfilm av Stefan Jarl

7 FREDAG
"State of mind" lamenterar över sakernas tillstånd. Film utan bild, monolog av Johan Rabaeus, musik av Ulf Dageby. Av regissören som fått tävlingen uppkallad efter sig. Barbro, salong 4 kl 14.30.

Kommentar.

Nicholas Wennö: Oscarsgalan skyhög på verkligheten

För ett år sedan visade Tempofestivalen Joshua Oppenheimers psykotiskt skrämmande dokumentär "The act of killing". Ett plågsamt mästerverk som skandalöst nog aldrig gick upp på den ordinarie svenska biorepertoaren – ännu ett bevis för att den 15-årsjubilerande Tempofestivalen har blivit en omistlig del av Stockholms filmliv.

Natten till måndag borde "The act of killing" belönas med en Oscar i konkurrens med högprofilerade politiska dokumentärer som Rick Rowleys kusliga "Dirty wars" om USA:s hemliga globala krigföring och Jehane Noujaims "The Square", en närgången skildring av den egyptiska revolutionen via några olika individer vars öden strålar samman kring Tahrir-torget i Kairo.

Dokumentärfilmen har aldrig varit hetare. Drömfabriken har visserligen alltid blivit hög på verkligheten, men efter de senaste årens jättelika dokuboom är det som om hela Hollywood hyperventilerar i sin jakt på äkthetsstämplar.

Sex av nio spelfilmer som har chansen att vinna årets Oscar för "Bästa film" tar avstamp i verkliga händelser. Oavsett om det gäller rodeoruffaren Ron Woodroofs kamp mot aids och läkemedelsbranschen ("Dallas buyers club"), Solomon Northups hemska öde under slaveriepoken ("12 years a slave"), irländska Philomena Lee vars son blev bortadopterad av katolska nunnor ("Philomena"), kapningen av USA-flaggade Maersk Alabama utanför Somalias kust ("Captain Phillips"), den osannolika historien om börssvindlaren Jordan Belfort som dömdes för ekobrott ("Wolf of Wall Street") eller 70-talets "abscam"-skandal ("American Hustle") som introducerades med det självvironiska textmeddelandet: "Some of this actually happened".

Flera fantastiska filmer, men knappast någon som är i närheten av den brutala kraften i "The act of killing" som skildrar de ostraffade förövarna bakom 60-talets folk mord på Indonesien. En unik djupstudie av massmördandets komplexa psykologi som har skrämt vettet ur alla – från filmens exekutiva demonproducent Werner Herzog till DN:s tv-krönikör Niklas Wahllöf: "Den mest makalösa studie av ondska jag har sett" (DN 14/11).

Regissören har lyckats med

Flera fantastiska filmer, men knappast någon är i närheten av den brutala kraften i "The act of killing" som skildrar de ostraffade förövarna bakom 60-talets folk mord på Indonesien.

bedriften att få en grupp ostraffade massmördare att återskapa sina onda handlingar genom att spela upp dem som små filmscener som inspireras av populära Hollywood-genrer som western, musikal- och gangsterfilm. Och, ja, det är förstås precis så makabert, bisart och surrealistiskt som det låter. Oppenheimer har också fått kritik för att ha gjort en "snuff movie" som glamoriserar gärningsmännen.

Detta synsätt missar hela poängen. Filmens genialitet ligger just i att använda Hollywood för att komma åt sanningen. Genom att låta gärningsmän teckna sina egna porträtt så kommer vi närmare mörkrets hjärta än vad som annars hade varit möjligt.

De indonesiska myndigheterna har valt att förtränga och förneka folk mordet. Efter Oscarsnomineringen har också talesmannen för Indonesiens president tvingats erkänna att det kanske ändå begicks brott mot mänskligheten, att landet behöver starta en försoningsprocess.

Verkligheten är alltid värre än fiktionen. Men ibland behöver till och med verkligheten hjälp av fiktionen för att komma åt sanningen. nicholas.wenno@dn.se